ՅԱՐ Թ. 1671 17 Şinci Tişrin 1936 ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 17 ՆՈՅ. 1936

AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebî yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 ղս. 1400 ղս.
Արտասահման	110 Ֆր. 200 Ֆր.
Ամերիկա	9 տոլար 15 տոլ.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ Teleton 40852

ՀԱՍՑԷ՝ Գալաթիա, Թիւնէլի բով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ԻՏԹԼԷՐ ՄԱՀԱՑՈՒ ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՐՈՒԱԾԸ ՏՈՒԻՍ ՎԷՐՍԱՅԼԻ

Վէրսայլի նոր դուռ մը բացուեցաւ

Իտթլէր վերջին հարուած մըն ալ տուած է Վէրսայլի դաշնագրին, [illegible] միջազգային յանձնաժողովի մը կողմէ հակակշռուելու պարտաւորութիւնը Հենոս, Դանուբ, Էլպէ և Էտէր գետերուն։ Գերման կառաւարութիւնը իր այս որոշումը հաղորդելով յիշեալ յանձնաժողովին անդամ պետութեանց, կ'ըսէ որ Գերմանիոյ հետ հաշտ ապրող բոլոր [illegible]ներու նաւերը, յիշեալ գետերու մէջ գերման նաւերու վերաբերեալ պիտի արժանանան։

ԱՆՍԱՑԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

[illegible]նա, ի պատասխան Գերմանիոյ այս որոշումին, ջնջած է Գերմանիոյ հետ Հենոս գետին մասին կնքուած համաձայնութիւնը։ Շահագրգիռ պետութիւնները հաւաքաբար բողոքի ծանուցագիր մը պիտի [illegible] Գերմանիոյ այս մասին։

ԵՆ ՃԱՌ ՄԸ ՊԻՏԻ ԽՕՍԻ

ԼՈՆՏՈՆ 16.— Իտալ. մամուլը Գերմանիոյ վերջին քայլը կ'որակէ [illegible] խորտակումը Վէրսայլի դաշնագրին վերջին շղթաներուն։ Անգլիոյ [illegible]ին նախարար Էտէն, այս խնդրոյն մասին Խորհրդարանին մէջ [illegible] պիտի արտասանէ։

ՊԻԷՔՍԷԼ 16.— «Նասիոն Պելժ» թերթը խօսելով Գերմանիոյ վերջին [illegible]ման մասին կը գրէ.—

[illegible]նային երկիրներու նաւարկութիւնը, այսուհետեւ Գերմանիոյ բա[illegible]թեան, այսինքն անոր քաղաքական ձգտումներուն կախեալ է։ [illegible] խառնակութեան և վէճի նոր աղբիւր մըն է Գերմանիոյ ամբողջ [illegible]ազիսու երկայնքին։ Եւրոպա պէտք չունէր բարդութեանց այս [illegible]մին։

[illegible]սիոյ մէջ ձերբակալուած գերմանները

[illegible] 16.— Պերլինէ կը հաղորդուի որ, 19 է թիւը այն գերման[illegible], որ ձերբակալուած են Ռուսիոյ մէջ։ Սովէթ կառավարութիւնը [illegible] տուած գերման դեսպանին պահանջած լուսաբանութիւնները։ [illegible]Տէյլի Հէրալտ» թերթին համաձայն Ռուսիոյ մէջ ձերբակալուած[illegible] մէջ կը գտնուին նաեւ անգլիացիներ, որոնք թրոցքիական[illegible] հաղորդակցած ըլլալու ամբաստանութեան ներքեւ կը գտնուին։

[illegible]մանիա եւ Իտալիա կը զինուին մեծապէս

[illegible]ԼԻՆ 16 — «Էքսցելսիոր» կը յիշեցնէ Գերմանիոյ պատրաստութիւնը Հիւսիսային ծովու և Պալթիկի մէջ և կը յայտարարէ որ [illegible] սպայակոյտը կը պատրաստուի Տանցիգի քաղաքին [illegible] տանն։ Գերմանիա ամրացուցած է Քիէլի ջրանցքին մերձակայ [illegible] զօրաւոր մարտկոցներ զետեղած է Քուքսավէնի և Պրամէթէլի [illegible]։

[illegible]թը կ'աւելցնէ որ 48 ժամէն Գերմանիա կրնայ գրաւել Տանցիգը, [illegible] մեքենայացած զօրասիւներով, մինչ անոր օդային ուժերը [illegible]ութեան մատնել Քօփէնհակը։ Այս կերպով Հիւսիսային [illegible] ծովու ամբողջ շրջանը ապահովութեան մէջ պիտի գտնուի։

[illegible]ՆՏՈՆ 16.— «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի Հոմի թղթակիցը կը հաղորդէ [illegible]իա 24 սուզանաւեր, 35 հազարական թօն տարողութեամբ 2 [illegible]եր 7374ական թօննոց օդանաւի փոխադրանաւեր, 14 թորփիլ[illegible] և 20 թորփիլահալածներ պիտի չինէ։

[illegible] կերպով Իտալիա տէր պիտի դառնայ 77 արդիական սուզանաւ[illegible]ի 80, Ճափոնի՝ 66, Անգլիոյ 47 և Ամերիկայի 40 [illegible]երուն դէմ։

[illegible] 16.— Ի ներկայութեան իշխանութեանց Մոնթֆալքոնէ ծովակալ «Ալբալի» սուզանաւը, որ 60 մէթր երկարութիւն և 50 [illegible]ութիւն ունի։

[illegible]ՊՕԼ թագաւորին կարեւոր գահաճառը

[illegible]ԹԷՆ 16.— Քարոլ թագաւոր հանդիսաւորապէս բացաւ խորհրդարանը։ Թագաւորը իր գահաճառին մէջ չեչտելէ վերջ [illegible] զօրացման անհրաժեշտութիւնը, ըսաւ որ ռումէն արտաքին [illegible]կանութիւնը անվրդով պիտի հետապնդէ խաղաղութեան գերա[illegible]տակը և սահմանագծած սահմանագլուխներու յաւիտենական [illegible]թիւնը։

[illegible]մանիա պիտի շարունակէ սերտ լիութիւն մը պահել Փոքր և Պալ[illegible] համաձայնութիւններու երկիրներուն հետ։ Թագաւորը ի վեր[illegible]թեան կոչ ըրաւ երկրին բոլոր ուժերուն։

Տօքթ. Շախթ Անգարայի մէջ

ԱՆԳԱՐԱ, 16.—Կը հաղորդուի որ Ռայխսպանքի տնօրէն Տօքթ. Շախթ [illegible] այցելութեան առթիւ Իրանի կառավարութեան կողմէ թէհ[illegible]ելու հրաւէր ստացած է։

[illegible]թ. Շախթ հետեւանք պիտի տայ այս հրաւէրին Անգարա իր [illegible]նէն յետոյ։

[illegible]ոյ վարչապետ Պալտուին արկածի մը անցուց

[illegible]ՆՏՈՆ, 16.— Մ. Պալտուին խուսափեցաւ ինքնաշարժի արկածէ [illegible]նաշարժը վնասուեցաւ։

ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆՆԵՐԸ
ՄԱՏՐԻՏԻ ՄԷԿ ՄԱՍԸ ԳՐԱՒԵՑԻՆ

Կառավարականներու դիմադրութիւնը խորտակուած կը թուի

Քապալլէրայի կարեւոր յայտարարութիւնը

ԼՈՆՏՈՆ, 16.— Ստացուած վերջին տեղեկութեանց համաձայն, ազգայնականները անցած են Մանզանարէս գետը և մայրաքաղաքին փողոցներուն մէջ քաղաքապահները ճզմելով կը յառաջանան։

Կառավարական չրջանակները կը հերքեն ստկայն այս լուրը։ Ազգայնականները, միւս կողմէ, կը չարունակեն օդային ռմբակոծո մը։ Երէկ ռմբաձիգ 10 օդանաւեր վերտին ռմբակոծած են Մատրիտը։

ՍԷՎԻԼ, 16.— Զեկոյց մը կ'ըսէ երէկ որ 400 կառավարականներ սպաննուած են չաբաթ օր Մատրիտի ճակտին վրայ։ Սպանեալներու կարգին կը գտնուէր ֆրանսացի հարիւրապետ մը։

Ազգայնականները գրաւած են Պասիւրէրէ արուարձանը։ Կառավարականները բազմաթիւ հակայարձակումներ փորձած բայց հետ մղուած են։

Ազգայնական հրոսայլները ճնշած են կառավարական ճակատը։

** Զօր. Ֆրանքօ հերքած է իրեն վերագրուած այն յայտարարութիւնը թէ ի հարկին պիտի քանդէ Մատրիտը։

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԹԱՂԸ ԳՐԱՒՈՒԱԾ

ՍԷՎԻԼ, 16.— Զօր. Լանո երէկ իրիկուն անթէլով կարգաց զօր. Ֆրանքօյի մէկ հեռագիրը, ուր կ'ըսուի թէ մէջ այլոց.

«Ամառուընէ ի վեր, կառավարականները կը յարձակին Մատրիտի ճակատին վրայ։ Ասոր վրայ տեղի ունեցաւ քուռն կռիւ մը որ տեւեց մինչեւ ժամը 13։

Կառավարականները նահանջեցին օգը հանելով Մանզանարէս գետին վրայ երկաթուղիի երկու կամուրջ։ Այն ատեն յարձակեցանք թանքերով, որոնց ետեւէն գնաց հետեւակազօրքը։

Համալսարանի թաղը գրաւեցինք։ Ժամը 17ին, գնդապետ Եակոյի ուժերը առաջացան Պօմալեայէն և Մատրիտի փողոցներէն։ Կառավարական ուժերու ընկրկում մը կը նշմարուէր։

Զօր. Լանո աւելցուց թէ՝ միջազգային զօրասիւնը տասանորդուած է և թէ կառավարական բոլոր գիծերը խորտակուած են։

** Նմանապէս կը հաղորդուի որ կառավարական մեծ յարձակողականը ձախողած է։

ՄԱՏՐԻՏ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԱՐԺԷՔ ՈՒՆԻ...

ԼՈՆՏՈՆ 16. Քապալլէրօ ճառ մը խօսելով Վալանսիոյ մէջ, ըսաւ.— «Այսուհետեւ Մատրիտ միայն բարոյական արժէք ունի և պատերազմը պիտի շարունակէ մինչև որ բոլոր հողամասը, Պալէարեան կղզիներէն մինչև սպանիական Մարոք վերագրաւուի ըմբոստներէն»։

ՄԱՏՐԻՏԻ ՄԷԿ ՄԱՍԸ ԳՐԱՒԱԾ

ՍԷՎԻԼ 16.— Այս առաւօտ հետեւեալ պաշտօն. զեկոյցը հրատարակուեցաւ.—

Մատրիտի մէկ մեծ մասը գրաւուեցաւ երէկ։ Երեք զօրասիւներ, զօր. Վարէլայի հրամատարութեան ներքեւ, երէկ անցան Մանզանարէսը, ժամը 16ին։ Անոնք զիմադրութեան չի հանդիպեցան ձախ և աջ թեւերուն վրայ։ Քազա տէլ Քամփոյէ մեկնած ուրիշ զօրասիւն մը, թանկերու աջակցութեամբ առաջացաւ մինչեւ «Տէ լօս Ֆրանչէսէ» կամուրջը, ձնհատումներու միջոցաւ ետ մղելով կառավարականները Մատրիտի հիւսիս-արեւմտեան մասը և Փասէ տէ Ռօզալէս գրաւուեցան։ Զօր. Մակարա վիրաւորուեցաւ «Արանժուէզի ճամբայ» ճակտին վրայ։ Էսքիւրիալի շրջանին մէջ, մեր գունդերը նմանապէս կը յառաջանան։

Ի՞ՆՉ Կ'ԸՍԷ ՔԱՊԱԼԼԷՐՕ

ՎԱԼԷՆՍԻԱ, 16.— Մատրիտի ճակատը քննելէ դարձին, Քապալլէրօ Հավասի թղթակցին հետեւեալը յայտարարեց.—

«Մատրիտ երբէք չպիտի իյնայ ըմբոստներուն ձեռք։ Մայրաքաղաքին բնակիչները և զինեալ ուժերը վճռած են հերոսաբար դիմադրել։

Սպանիացի ժողովուրդը ֆաշականութիւն չուզեր։ Ամէն պարագայի Մատրիտի հաւանական դրաւումը միայն բարոյական յաղթանակ մը պիտի կազմէ ըմբոստներուն։ Որքան ատեն որ հողի կտոր մը մնայ մեր ձեռք, պիտի պաշտպանենք զայն մինչեւ մահ։

Միայն հիմա է որ կը սկսի պատերազմը, որովհետեւ ձեռք բերած ենք մեր պաշտպանութեան համար անհրաժեշտ ռազմանիւթը։ Ոչ ոք կրնայ կասկածիլ մեր յաղթանակէն, որովհետեւ ամբողջ բնակչութիւնը թշնամի է ըմբոստներուն։

Հավասի թղթակիցը հարցուց որ, կառավարութիւնը ժամադիր էր վերադարձուելու Պալէարեան կղզիները, հակառակ Իտալացիներու կողմէ կանգնուած հսկայ սմբութիւններուն։

Քապալլէրօ պատասխանեց.—

Սպանիական կառավարութիւնը չպիտի լքէ իր հողամասին ոչ մէկ մասը, որու օրինաւոր ոստիկանատէրն է։ Պատերազմը պիտի շարունակէ մինչեւ որ չի վերադարձուինք ըմբոստութենէն առաջ մեր ձեռք գտնուած ամբողջ հողամասը։

ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՆՈՐ ԳՐԱՒՈՒՄՆԵՐԸ

ՍԱԼԱՄԱՆԿԱ 16.— Ըմբոստներու վերին հրամատարին տեղեկագրին համաձայն, այս գունդերը ամէն կողմ հասած են նախատեսուած նշանակէտները։

Համալսարանի թաղամասին և հիւսիս-արեւմտեան թաղամասին գրաւումով, Մատրիտի գրաւման Ա. գործողութիւնը լրացաւ։ Նմանապէս գրաւուած է Քոնկէսթինա գիւղը, այնպէս մը որ ըմբոստները այժմ կ'իշխեն Կոկէլխտօ և Փատրագ տանող ճամբաներուն։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ ՏԵՂԻ ԿՈՒՏԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ 16.— Ըմբոստներու մօտ Բէօյթէրի թղթակիցը, նկարագրելով երէկի պատերազմը, կ'ըսէ որ կառավարականներու դիմադրութիւնը խորտակուեցաւ, երբ ըմբոստ ռմբաձիգ ութը օդանաւեր, կռիւի 24 օդանաւերու տորմիլի մը առաջնորդութեամբ սաւառնեցան համալսարանի գլխաւոր չէնքին և արեւմտեան հասարակաց պարտէզին վերեւէն մէկական թօն ծանրութեամբ ռումբեր արձակեցին կառավարական դիրքերու վրայ։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ ԼԱՒ ՉԵՆ ԿՌՈՒԻՐ

ՓԱՐԻԶ, 16.— Հավասէ.— Կառավարական օդանաւերը երէկ սաւառնեցան Ավիլայի օդանաւ.կայանին վերև, ուր արձակեցին ռումբեր, բայց անոնցմէ ոչ մէկը ինկաւ օդանաւ.կայանին մէջ։

Կառավարական օդանաւերը 3000 մէթր բարձրութենէ կը սաւառնէին և անհետացան նախ քան որ ըմբոստ օդանաւերը ժամանակ չունենան հասնելու։

Շաբթուայ մը մէջ, երկրորդ անգամ ըլլալով է որ կառավարական օդանաւեր կը սաւառնին Ավիլայի օդանաւային կայանին վերեւ։ Ըմբոստ չրջանակները կը չեչտեն որ կառավարական օդանաւորդութիւնը գործօն է, բայց առանց ազդու դառնալու։

Սաւառնորդները քաջ են, բայց չեն մարզուած։ Խիստ բարձրէն կը թռին և չեն կրնար տեսնել իրենց նշանակէտը։

Ըմբոստ պաշտօնական աղբիւրէ կը ծանուցուի որ կառավարական 102 օդանաւեր վար առնուած են քաղաքային պատերազմին սկիզբէն ի վեր, միեւ ննչան են ըմբոստներու կորուստները։

ՀԱՅԵՐՈՒ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆԸ
երկրին օդային պաշտպանութեան գործին

Կիրակի օր Բանկալթի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ երգչախումբին Հրդ տարեդարձին առթիւ կատարուած պատարագէն յետոյ, Մատենադարանին մէջ տեղի ունեցած ընդունելութեան ընթացքին, Պէյօղլուի Թաղ. Խորհուրդի ատենապետ Տօքթ. Անտրէ Վահրամ ճառ մը խօսելով, վեր առած է օդային վտանգին դէմ պաշտպանութեան օժանդակելու գործին դերազանցապէս հայրենասիրական բնոյթը և հրաւիրած է ժողովուրդը բերել իր օգնութիւնը։

Այս առթիւ խօսած է նաեւ «Ճումհուրիէթ»ի խմբագիր Պ. Ս. Շամլեան, որ ըսելէ յետոյ թէ ճշմարիտ թուրք հայրենակիցը այն չէ որ կ'ուրանայ իր պատմութիւնը և մշակոյթը, այլ այն է որ՝ զանոնք կ'իւրացնէ՝ ա ելի լաւ ու խորապէս ըմբռնելու համար ոգին թուրք մշակոյթին ու պատմութեան, աւելցուցած է թէ արդէն Հայը միշտ այսպէս չարժած է և եղած անկեղծ ու ճշմարիտ թուրք հայրենակից մը։

** Պէ. օղլուի երեք եկեղեցիներուն մէջ, Իսթանպուլի ժողովուրդին բանային նուիրած 9 սաւառնակներու անուանակոչութեան առթիւ, հրաւէր եղաւ ժողովուրդին օժանդակել օդային վտանգին դէմ պաշտպանութեան յոյժ հայրենասիրական գործին։

ՊԼՈՒՄԻ ԿԱՐԵՒՈՐ ՃԱՌԸ
«Զինաթափութիւն կամ պատերազմ»

ՍՈՒԱՍՈՆ, 16.— Ժողովրդական ճակատի հաւաքոյթի մը մէջ ճառ մը արտասանելով վարչապետ Պլում, ըսաւ.—

Երբեք կարելի չէ պատերազմ մը, բացի, երբ խնդրոյ առարկայ է պաշտպանել ազգային հողամասը անոնց, որոնց գոյութիւնը սերտօրէն կապուած է մերինին։

Վստահ եմ որ, ազգերուն կամքովը խաղաղութիւնը պիտի պահպանուի։ Վստահ եմ որ ամբողջ Եւրոպայի բռնադատուած այսօրուայ վարչաձեւը վերջ պիտի գտնէ և քանի մը շաբաթ յետոյ, Ժենեւի մէջ մեր շարունակելիք ջանքերը յաջողութեամբ պիտի պսակուին։

Որովհետեւ անհրաժեշտ է ասիկա։ Եւրոպա և ամբողջ աշխարհ պէտք է երկընդրանք մը կատարէ զինաթափութեան և պատերազմին մրջեւ։

Ռումէն արտաքին նախարարը Վարշաւիա կ'այցելէ

ՎԱՐՇԱՒԻԱ, 16.— Մամուլը կը հաղորդէ որ Ռումանիոյ արտաքին նախարար Անթօնէսքու Նոյեմբեր 25ին պիտի հանի Վարշաւիա, պաշտօնապէս այցելելու Լեհ կառավարութեան, պատասխանելով այն հրաւէրին որ կատարուած էր իրեն Պէքի կողմէ Ժընեւի մէջ։

Աւստրիոյ արտաքին խորհրդականը Պերլին կ'երթայ

ՊԵՐԼԻՆ, 16.— Աւստրիոյ արտաքին խորհրդական Մ. Կիտօ Շմիթ, հինգշաբթի առաւօտ պիտի հանի Պերլին, ուր պիտի մնայ երկու օր։ Մ. Շմիթի պիտի ընկերանան աւստրիացի բազմաթիւ անձնաւորութիւններ։

Հակահրեայ ցոյցեր Թանճէրի մէջ

ՓԱՐԻԶ, 16.— Թանճէրի մէջ իսլամ բնակչութիւնը, գրգռուած յոդուածէ մը զոր հրեայ մը հրատարակած էր ժողովրդային ճակատի թերթի մը մէջ, հակահրեայ ցոյցեր կատարած է։ Երեք ոստիկաններ վիրաւորուած են։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ ՏԵՂԻ ԿՈՒՏԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ 16.— Ըմբոստներու մօտ Բէօյթէրի թղթակիցը, նկարագրելով երէկի պատերազմը, կ'ըսէ որ կառավարականներու դիմադրութիւնը խորտակուեցաւ, երբ ըմբոստ ռմբաձիգ ութը օդանաւեր, կռիւի 24 օդանաւերու տորմիլի մը առաջնորդութեամբ սաւառնեցան համալսարանի գլխաւոր չէնքին և արեւմտեան հասարակաց պարտէզին վերեւէն մէկական թօն ծանրութեամբ ռումբեր արձակեցին կառավարական դիրքերու վրայ։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ ԼԱՒ ՉԵՆ ԿՌՈՒԻՐ

ՓԱՐԻԶ, 16.— Հավասէ.— Կառավարական օդանաւերը երէկ սաւառնեցան Ավիլայի օդանաւ.կայանին վերև, ուր արձակեցին ռումբեր, բայց անոնցմէ ոչ մէկը ինկաւ օդանաւ.կայանին մէջ։

Կառավարական օդանաւերը 3000 մէթր բարձրութենէ կը սաւառնէին և անհետացան նախ քան որ ըմբոստ օդանաւերը ժամանակ չունենան հասնելու։

Շաբթուայ մը մէջ, երկրորդ անգամ ըլլալով է որ կառավարական օդանաւեր կը սաւառնին Ավիլայի օդանաւային կայանին վերեւ։ Ըմբոստ չրջանակները կը չեչտեն որ կառավարական օդանաւորդութիւնը գործօն է, բայց առանց ազդու դառնալու։

Սաւառնորդները քաջ են, բայց չեն մարզուած։ Խիստ բարձրէն կը թռին և չեն կրնար տեսնել իրենց նշանակէտը։

Ըմբոստ պաշտօնական աղբիւրէ կը ծանուցուի որ կառավարական 102 օդանաւեր վար առնուած են քաղաքային պատերազմին սկիզբէն ի վեր, միեւ ննչան են ըմբոստներու կորուստները։

ՀԱՄԱՆՆԱՎԱՐ ՖՐԱՆՍԱ

Կառավարահաններու և ընդդիմադիրներու միջև պայքարը բուռն կերպով կը շարունակէ Ֆրանսայի մէջ։ Ամէն շաբթու ընդհանրապէս կիրակի օրերը զանազան քաղաքներու մէջ հաւաքոյթները տեղի կ'ունենան մանաւանդ ընդդիմադիրներու կողմէ, այսինքն համայնավարութեան հակառակորդներու կողմէ, որովհետեւ այլ ևս պայքարը ուղղակի համայնավարութեան և քաղքենի իրաւակարգի չուրջ կը դառնայ։

Ֆրանսացի ազգը այլ ևս ըմբռնած է թէ «ժողովրդական Ճակատ»ը իր դահլիճով և իր Խորհրդարանով և կիրը պօլշէվիքութեան կ'առաջնորդէ, ինչպէս եղաւ Սպանիոյ մէջ ուր արմատականները, ընկերվարականները և համայնավարները Ժողովրդական Ճակատ կազմեցին և իշխանութեան գլուխ անցնելով երկրին մէջ համայնավար վարչաձեւ հաստատելու փորձեր ըրին, ինչ որ քաղաքային պատերազմի դուռ բացաւ։

Ֆրանսացիները կը վախնան որ իրենց երկիրը ևս այս վիճակին պիտի վերածուի քանի կը մնայ Պլումի դահլիճը որ գիտակցաբար աչք կը գոցէ համայնավարներու ծայրայեղութեանց, որովհետեւ ինքը, իբրեւ ընկերվարական աւելի հակում ունի համայնավար սկզբունքներու։

Հակառակ որ արմատականները իրենց տարեկան համաժողովին մէջ յայտարարեցին թէ իրենք դէմ են համայնավարութեան և կը դատապարտեն Պլումի թոյլտուութիւնները հանդէպ համայնավարներու, այս վերջինը կը շարունակէ գործել անոնց ճնշումին տակ։

Ընդդիմադիր պետերը ամէն օր իրենց ճառերուն մէջ մատնանիշ կ'ընեն այն խորխորատը որուն կը դիմէ Ֆրանսա ներկայ դահլիճին երեսէն և այն վտանգը որուն երկիրը ենթարկել կ'ուզեն համայնավարները։

Ընդդիմադիրները կ'ըսեն թէ անոնք կը գործեն ուղղակի Սովէթներուն խորհուրդով ներքին պատերազմ առաջ բերելու, որ իր կարգին արտաքին պատերազմի դուռ պիտի բանայ և այս կերպով Ռուսիա պիտի փրկուի գերմանական ճնշումէն։

Նոր կազմուած ազգայնական կուսակցութեան մը պետ Մ. Տորիօ՝ որ նախկին համայնավար մըն է, բայց հրաժարած իր կուսակցութենէն՝ անոր ազդեցութեան մօտէն տեղեակ ըլլալով, անցեալ կիրակի բանախօսելով իրեն համախոհներու ստուար հաւաքոյթի մը մէջ, մանրամասնութիւններ տուաւ թէ ի՞նչպէս համայնավարները պատրաստութիւններ կը տեսնեն քաղաքային պատերազմը սկսելու համար։ Ան ըսաւ թէ գաղտնաբար Իսպանիա զրկուած զէնքերուն մեծ մասը Ֆրանսայի մէջ մնաց և համայնավարներուն ձեռքը անցաւ, որոնք մասնաւոր տեղերու մէջ կը պահեն զանոնք։ Լիոնի մէջ մասնաւոր գործարաններու մէջ ձեռնաւորմբեր կը պատրաստուին, Մարսիլիոյ մէջ զինարաններէն փամփուշտներ գողցուեցան, Ավինեոն Գորբո, Նիս և Թուլոն զի մէջ զէնքի մթերանոցներ երեւան բերուեցան։

Այսպէս, համայնավարները յայտնի համարձակ քաղաքային պատերազմ կը պատրաստեն, ըսաւ ճառախօսը։ Կարգաց նաև գաղտնի վաւերագիր մը որ ցոյց կուտայ Ռոշֆորի մօտ, համայնավար բջիջի մը մէջ ի պահ դրուած զէնքերը։

Ընդդիմադիր թերթերը Տորիոյի այս մերկացումները հրատարակելու առթիւ միաբերան մատնանիշ կ'ընեն Ֆրանսացի համայնավար վտանգը և հետեւաբար կերպով կ'արտայայտուին։

Ֆրանսացի գործաւորները օտար գրգռիչներու կողմէ լարուած են և անոնց նը հնազանդին երբեմն հակառակ իրենց համոզման։ Այս գրգռութիւններու հետեւանքով որոնք Մոսկուայէ կը բխին, Ցուներէն, այսինքն Պլումի իշխանութեան հանելէն ի վեր սկսան այն չարժումները որոնք կը միտէին գործարաններ գրաւելու, միշտ խռովայոյզ մթնոլորտ մը պահելու համար։ Բայց հիմա Մ. Տորիօ բոլորովին նոր լոյս մը կը սփռէ համայնավարներու գործունէութեան մասին։ Այս կուսակցութիւնը սկսած է լրջօրէն զինուիլ։

Մ. Տորիօ նոյն իսկ մանրամասն տեղեկութիւններ տուաւ թէ ի՞նչպէս ծրագրուած է ապատամբութիւն մը կազմակերպել Ֆրանսայի հարաւ—արեւմտեան մէկ նահանգին մէջ։ ամէն բան նախատեսուած է թէ ո՞ր դիրքերը պիտի գրաւուին, ուտելիքի և ռազմամթերքի բաշխումը ի՞նչ կերպով պիտի կատարուի, պայքարի խումբերը ի՞նչպէս պիտի կազմուին և ի՞նչ եղանակաւ պիտի միջամտեն։

Սակայն ընդդիմադիրները պատրաստ են այս վտանգին դիմագրաւելու, անոնք հրաւէր կը կարդան ամէն տեսակ աշխատաւորներու, գործաւորներու, պաշտօնեաներու, էնտիքաներու անդամներու, դիմադրիչ համայնավարներու կործանիչ բռնապետութեան, և անոնց մատնանիշ կ'ընեն ներքին և արտաքին վտանգը։ Անոնք կ'ըսեն. «Հիմա մեզ կառավարողը Սթալինն է և եթէ ժամանակին չի սթափինք, մեր կացութիւնը պիտի վատթարանայ։ Եթէ Պլում իշխանութեան վրայ չըլլար, հոգ ընելու տեղի չկար կ'աւելցնեն։ Բայց համայնավարները այսօր անպատիժ կերպով կը գործեն չնորհիւ Պլումի թոյլտուութեան։ Օտար գրգռիչներ կը չրջին, կը գործեն և ազատօրէն կը հրամայեն։ Անոնց համար ոևէ արգելք չկայ, որովհետեւ Մարքսիսթ և յեղափոխական ոգւով տոգորուած դահլիճ մը կը թողու որ անոնք սանձարձակ գործեն»։

Այս հրատարակութիւնները ցոյց կուտան թէ ո՞րքան մութ է Ֆրանսայի ներքին կացութիւնը, և որքան իրաւունք ունին իրենց բազդը Ֆրանսայի ուժին կապած փոքր երկիրները, երբ նոր յենարաններ կը փնտռեն իրենց անկախութիւնը ապահովելու համար։ Ֆ.

ԱՆԹԱՔԻՈՅ ՀԱՐՑԻՆ ՄԷՋ

Հայերէն յետոյ Ալէվիներն ու Հրեաները

Անթաքիոյ եւ շրջակայից Հայերը, ամբողջ Թուրքիոյ մէջ իրենց արթնցուցած այս գաղափարներու եւ զգացումներու բերումով, կատարեցին շատ բարերար գործ մը, որ թերեւս կարենայ առիթ տալ դարմանելու անցեալի սխալները։

Այս խորագրերուն տակ, «Ճուլ. հուրիէթ»ի խմբագրապետ Եունուս Նատի հետեւեալ կարեւոր խմբագրականը հրատարակած է թերթին նախորդ օրուան թիւին մէջ.—

Ինչպէս յայտնի է, Անթաքիոյ և չրջակայից Հայերը, Սանճաքի ինքնավարութեան դատին մէջ նախընտրած են համընթաց չարժիլ Թուրք մեծամասնութեան հետ։ Այս Հայերը որոնք կապ չունին Դաշնակ գոմիթէին հետ, Սանճաքի Հայերուն Իրապէս խոչոր մեծամասնութիւնը կը կազմեն։ Իսքէնտէրունի, Անթաքիոյ չրջակայից հայերու այս ընթացքը, խոր ըմբռնում մը առաջ բերաւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։ Այս առթիւ կայսրութեան հիւսուեյարդարին զուգընթաց, Յոյներու և Հայերու խառնակութեանց մասին գրի առած մեր յօդուածները, իտես Սանճաքի Հայերուն դեռ ևս Թրքութեան հանգէպ սընուցած հարազատ և մաքուր զգացումներուն, եղան այնպիսի գրութիւններ որոնք կը ձգտէին թարգմանը ըլլալ բոլոր Թուրքերու կրած գաղափարներուն և զգացումներուն։

Այս յօդուածներուն վրայ. Իսթանպուլի Յոյներէն և Հայերէն եղան այցելողներ որոնք երախտագիտութիւն յայտնեցին մեզի։ Նոյնպէս հոսկէ թէ արտասահմանէն նամակներ ստացանք և դեռ կը ստանանք։ Նամակ զրկողներուն մէջ կան նաև Թուրքեր, որոնք ևս կ'ընկերանան մեր կարծիքներուն և ի մէջ այլոց շատ կը ցաւին կարգ մը անհրաժեշտութեանց փոչիին և մուխին առաջ բերած տակնուվրայութեանց մէջ եղած գործերուն, որոնց համար միայն մէկ կողմէ չէ որ սխալ ունեցաւ, այլ բոլոր կողմերը։

Անթաքիոյ և չրջակայից Հայերը, ամբողջ Թուրքիոյ մէջ իրենց արթնցուցած այս գաղափարներով ու զգացումներով. կատարեցին շատ բարերար գործ մը որ թերեւս կարենայ առիթ տալ դարմանելու անցեալի սխալները։ Սոսր համար իրաւունք ունին անհունօրէն գոհունակութիւն զգալու և հպարտանալու։ Անոնք կրնան գոհ և հպարտ ըլլալ նաև սա տեսակէտէն ալ որ, իրենց ընթացքով ոչ միայն Թուրքիոյ մէջ գնահատանքի զգացումներ արթնցուցին այլ Սանճաքի միւս փոքրամասնութեանց ալ օրինակ հանդիսացան։

Արդարեւ, գոնունակութեամբ կը տեղեկանանք թէ, Հայերէն յետոյ Ալէվիներն ու Հրեաներն ալ միացած են Թրքական տեսակէտին բարեկիպ և ընդունելի ըլլալուն չուրջ։ և կ'աշխատին ի նպաստ Թուրքերու արդար դատին։

Կ'ԱՇԽԱՏԻՆ խօսքին կը խընդրենք ուշադրութիւն դարձուի. ուրվհետեւ սուրիական պաշտօնեաները, տեսցի թէ օտար, որոնք կը ջանան գէթ առժամաբար տիրապետող դարձնել Ֆրանքիթուրք դաշնագրի հակառակ եղող Ֆրանքեսուրիական համաձայնութիւնը, ոչ միայն ամէն օր կը բռնանան ժողովուրդին վրայ. այլ հետզհետէ աւելի սանձարձակ յանդգնութեամբ կը վարուին, բացի Թուրքերէն, Թուրքերուն համակիր տարրերը սպառնալիքի տակ պահելու համար։

Ի տես կառավարութեան այս բռնութեան և ճնշումին, բնական է Ալէվիներն ու Հրեաները Թրքական դատին հանդէպ միայն համամտութիւն ցոյց տալով է որ կրնան յայտնել իրենց զգացումները։ Անոնց ամբողջով ն ազատօրէն իրենց քուէները կարենալ տալը միմիայն ազատ հանրաքուէի մը մէջ կրնայ իրականանալ։ Եթէ չըլլային այն փաստաթուղթերը, որոնցմով Ֆրանսա յանձն կ'առնէ ապահովել Սանճաքի մէջ Թուրքերուն ինքնավարութիւնը, այսօր իսկ, մենք անմիջապէս պիտի ուզէինք այս հանրաքուէն։ Եւ միմիայն Սանճաքի համար։

Այո՛, միմիայն Սանճաքի համար։. Որովհետեւ մենք կ'ուզենք որ Սուրիացիները իրապէս անկախ ըլլան այն չրջաններուն մէջ որոնք իրենց ցեղային իրաւունքն են և եթէ մեր ձեռքէն գայ մեր օժանդակութիւնը պիտի հասցնենք այս նպատակին իրականացումին համար, որպէս դրացի և եղբայր երկրի մը։

Եւ եթէ երբեք ամբողջ Սուրիոյ համար հանրաքուէ մը ընդրոյ առարկայ ըլլար. կրնանք ապահովցնել թէ Ֆրանսա սխալած չպիտի ըլլայ. եթէ այժմէն լրջօրէն նկատի ունենայ որ նման պարագայի մը ինքզինքը Թուրքիոյ կողմնակից մեծամասնութեան մը առջեւ պիտի գտնէ։ Ինչպէս ըսինք, մենք այդ պիտի բան մը ոչ կ'ո զենք, ոչ ալ կը մտածենք այդ մասին։

Ընդհակառակը, մենք կ'ուզենք որ կատարեալ և հաստուն անկախութեան մը տիրանայ իրական Սուրիան։

Իսկ մեր ներկայ դատին մէջ Թուրքիոյ կցումը չէ որ կը կը պահանջենք Իսքէնտէրունի, Անթաքիոյ և չրջակայից որոնք սիրիբէն ի վեր Թրքական եղած են։

Մենք կ'ըսենք թէ, ինչպէս որ Սուրիա և Լիբանան Ֆրանսայի հետ կնքուած զինակցութեան դաշնագրով մը ինքնավար պիտի ըլլան, պէտք է որ ճիշդ նման դաշնագրով մը Անթաքիոյ և չրջակայից ալ ինքնավարութիւն տրուի։

Բաց խօսելով կ'ըսենք թէ, Իսքէնտէրուն, Անթաքիոյ և չրջակայքը նման վերաբերմունքի մը Սուրիայէն և Լիբանանէն աւելի կանուխ իրաւունք ունին։ Որովհետեւ դեռ այն պահուն երբ անոնց անկախութիւնը երբեք խընդրոյ առարկայ չէր եղած Ֆրանսա յանձնառու եղած է Սանճաքի ինքնավարութիւնը իր Թուրք ինքնու։ թեամբը։

Եթէ Ֆրանսա կը կասկածի կացութենէն, բացի Սանճաքի Թուրքերէն որոնք իրենց իրաւունքին համար կ'աշխատին, օրինակ առնէ այդտեղի Հայերէն, Ալէվիներէն և Հրեաներէն։ Մենք յենլով մեր ամուր կացութեան, վստահ ենք թէ անպատճառ պիտի իրականանան մեր իրաւունքները, և հետեւաբար ազգային կը սպասենք մեր մաղ իսկ չչարժող պաղարիւնութեամբ մը։

ԼՈՒՐԵՐ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՀԱՄԱՐ

Հայաստանի Արուեստի վարչութիւնը ընտրած է Փարիզի Մշակոյթային ցուցահանդէսը ուղարկուելիք գործերը։ Բացի անուանի նըկարիչներէն, ցուցահանդէսին պիտի մասնակցին նաև պատանի նըկարիչներ։ Փարիզի ցուցահանդէսին համար Մոսկուա զրկուած են 13 տարեկան աքաուտ, չնորհալի նկարիչ Այիկ Խաչատրեանի «Նոր երեւան»ը ցոյց տուող երկու խոչոր խիստ յայտնի իւղաներկ նկարները։ Նմանապէս 13 տարեկան Մովսէս Մեսրոպեանի «Հայաստանի խորհրդանշումը», «Պուգաչովչինա» «Կենդանիներու պատերազմը», «Վայրի ձիերու որսը» և այլ մատիտանկարները։ Փարիզ պիտի զրկուին նաեւ հայկական մանրանկարչութեան չարք մը արժանաւոր զարդաքանդակներ։ Անոնց մէջ կը գտնուին ծխախտի տուփեր, գինի պատեաներ, արժանաւոր մեծ թաս մը, որ զարդարուած է Ե. Թումանեանի «Մի կաթիլ մեղր» պատմուածքի նկարներով ևն։

Գորգագործներու միութեան կողմէ պիտի զրկուին հինգ գորգ, որոնց վրայ մեծ չափով օգտագործուած է հայկական մանրանկարչութիւնը։

ՌԷԺԻՍԷՈՐԻ ՄԸ ՄԱՀԸ

Հայաստանի մէջ Հոկտ. 25ին մեռած է արժէքաւոր սինէմայի ռէժիսէօր Վարդան Հայկազեան, երիտասարդ հասակի մէջ։ Ան որպէս «ասիսթան» մասնակցած էր «Լեկու Գիչեր. «Պէպօ» և չարք մը այլ ֆիլմերու նկարահանման։ 1935ին Հայկազեան յաջող կերպով աւարտած էր Մոսկուայի սինէմայի ռէժիսէօրի ֆաքիւլթէն։

ՆՈՐ ՃԻՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երեւանի Տէրեան փողոցին վրայ կը չինուի մասնագէտներու համար 36 հազար խորանարդ մէթր ծաւալ ունեցող չէնք մը, օժտուած բոլոր յարմարութիւններով։ Պիտի ունենայ 3-4 սենեակէ բաղկացած 50 յարկաբաժին։

** Հոկտեմբեր 16ին Քանաքեռչինի մայր ուուին և թիւնէլներու գետին ջուրը։

** Հայաստանի գեղարուեստական թանգարանը քանդակագործ Ե. Քոչարէն գնած է Ֆրանսացի յայտնի նկարիչ Քուրպէի նկարը, որ ան իր հետ բերած Փարիզէն։ Նկարը, որու մեծութիւնն է 41X33 սանթիմէթր, ներկայացնէ երիտասարդ աղջկամը կիսանկարը։

** Այս տարի Հայաստանի առաջին անգամ ըլլալով ոչխարներու արուեստական բեղմնաւորում կը կատարուի։ Նախատեսուած «ռամպուլիէ» և «պրէքաս» խոյերու սերմով արուեստական բեղմնաւորման ենթարկել 30,000 ոչխար։ Նմանապէս բեղմնաւորման ենթարկուած է 2200 կով։

ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՊ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՀԵՏ

Հոկտեմբեր 14ին տեղի ունեցաւ Մոսկուա—Երեւան առաջին ուղղակի հեռագրական հաղորդակցութիւնը։ Այս կերպով Հայաստան հեռագր. գործակալութիւնը վերջ ուղղակի պիտի հաղորդակցի «Թաս» գործակալութեան հետ։

ԵՐԵՒԱՆ ՀԻՆՈՒԱԾ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ամասիայի չրջանին մէջ երկու խոյզ մարմին մը երեւան հանուեցաւ։ 17 հնագոյն ամբողջներ, երկու բրոնզ և չորս՝ եօթերորդ տարիներու պատկանող եկեղեցիներու չէնքերու չարք մը հին գերեզմանոցներ։

Նախնական ուսումնասիրութիւններ ենթարկուած են Քէֆլի և չարք մը գիւղերու մէջ վերջերս երեւան հանուած հնագոյն բերկրեայ քնակարանները։

** Երեւանի մերձակայ բարձր գիւղին կարմիր բլուրուած վայրին մէջ երեւան հանուած է խալդական չրջանի պատկանող սեպագիր արձանագրութեան մէկ բեկորը, որ ըստ հնագէտներու կը պատկանի խալդական Ռուսա թագաւորին ժամանակաչրջանին։ Ռուսան տպրած է 630—645 թուականներուն։ այն բլուրը ուր գտնուած է, սեպագիր արձանագրութիւնը եղած է ուրարտական բերդերէն մէկը, որտեղ իշխած Ռուսան թագաւորը։

Սեպագիր արձանագրութիւնը կարդացած է գրականութեան պատմութեան կաճառին գիտաշխատող Կ. Ղափտարեան։

Արձանագրութեան մէջ Ռուսա թագաւոր նղովք կը կարդայ անոնց որ կը փճացնեն արձանագրութիւնները։

Պատմական տեսակէտով մեծ արժէք մը կը ներկայացնէ այս արձանագրութիւնը։

Արդարեւ տարիներ չանցած հնագէտներու մէջ վէճի առարկայ դարձած էր թէ՝ «կարմիր բլուրը ո՞ր չրջանին կը պատկանի»։

Անոնցմէ ոմանք բլուրը դարձրին հայկական չրջանին մանք նախաուրարտական չրջանին։

Այժմ գտնուած արձանագրութիւնը ցոյց կուտայ որ բլուրը եղած է ուրարտական բերդերէն մէկը, որ յետոյ անցած է բնակութեան վայր դարձած Հայերու համար։

ՊՍՏՄՈՒԱԾՔ

ՁԵՊՐՆԹԱՑ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Գրեց՝ ՄՕՐԻՍ ՏԷՔՈՎՐԱ

Ժամը 11ին երկու երիտասարդները հրաժեշտ առան իրենց հիւրընկալից և մայթերի վրայ, փողոցում, Պ. Թուլյասը, որը չատ էր համակրում Պ. Հարի Գոպսընին, թեւանցուկ արեց։

— Դէ՛հ, սիրելիս, ի՞նչ կարծիքի ես մեր այս փոքրիկ երեկոյեան մասին։

— Ես հիացած եմ... Ֆրանսացիք ինձ չատ են զուրգալիս, իսկ Օր. Ամէլին ամենագրաւիչ անձն է որին ես հանդիպել եմ երբեւիցէ։ Ես ուզում եմ ամուսնանալ նրա հետ։

Պ. Թուլյասը կանգ առաւ չատրած, երբ, քիչ յետոյ, զգաւ իր հաւատարակչռութիւնը, նա բացականչեց.

— Սիրելի Գոպսըն, դուք անչուչտ կատակում էք։

— Ես չատ քիչ եմ կատակում, Միսթէր Թուլյաս, լրջօրէն պատասխանեց Ամերիկացին։ Ես կրկնում եմ, ես տեղն ու տեղը սիրահարուեցի Օր. Ամէլիի վրայ և ուզում եմ որ նա իմ կինը լինի... Քանի որ դուք այդքան լաւ էք նրա ընտանիքի հետ, խնդրում եմ իմ դեսպանը լինէք նրանց մօտ։ Ես չը գիտեմ Ֆրանսայում տիրող սովորութիւնները, բայց վստահ եմ, որ դուք ինձնից աւելի յաջող կը կատարէք այդ։ Դուք կ'ասէք Օր. Ամէլիին՝ որ ես՝ Ժօէ-Սամ-Հարի, որդին Նիւ-Եորքցի Հորաս-Ադամ-Գոպսընի, խնդրում եմ իր ձեռքը, ամենակարճ ժամանակամիջոցում... առանց յապաղման։ Դուք կ'ասէք նաև, որ ես 26 տարեկան եմ, պօքսի առաջնակարգ վարպետ եմ եղել 19 տարիքում (թեթեւ ծանրութեան) որ պատուակալ քոլոնել եմ Քոննէքթիքութի միլիցիայի, որ իմ հայրս 500,000 տոլարի արժողութիւն ունի և որ ես կը ցանկանայի նրա հետ ամուսնանալ նախ քան այս չաբթուայ լրանալը։ Ահա բոլորը։

***

Ամբողջ երեք օր խեղճ Պ. Թուլյասը տառապեց իր յուզուած խղճի արնաւիրքներից։

Վերջապէս պիտի խօսէ՞ր։ Քաջութիւնը պիտի ունենա՞ր զոհելու իրեն՝ Հարի Գոպսընի պատգամաւորը գառնալու համար՝ քանի որ նրան խոստացել էր յայտնել իրեն տրուած պատգամը։

Այն երեկոյեան, երբ նա զանգահարեց Պ. Քասքքօյնի տան դուռը, զգաց որ սիրտը ճմլւում էր թախիծից։

Անմիջապէս, Օր. Ամէլին, որ մենակ էր սրահում, ներս ընդունեց նրան, քանի որ հայրը և մայրը զբաղուած էին ափսէները կոտրող աղախնին յանդիմանելով։ Օր. Ամէլին նկատեց Պ. Թուլյասի մտազբաղ դրութիւնը և հարցրեց պատճառը։ Նա չփոթուեց, ջղագարգարէն ճմռթեց իր չուէտական ձեռնոցները, չօչափեց մի քանի անգամ իր փողկապի հանգոյցը և վերջապէս ասաց մեծ ճիգ թափելուց յետոյ։

— Օր. Ամէլի, ես պէտք է խօսեմ ձեզ հետ։

— Օ՜հ։ լո՞ւրջ խնդրի մասին։

— Շատ լուրջ... Հարցը վերաբերում է... իմ բարեկամներից մէկին, որի վրայ դուք չատ մեծ տպաւորութիւն էք թողել։

Օր. Ամէլին, կամրեց, խոնարհեց աչքերը և համեստութեան մի «օհ» սահեցրեց իր չրթներից։

— Այո՛... Հարցը վերաբերում է իմ բարեկամներից մէկին, որը զնահատում է ձեր սրտի և մտքի յատկութիւնները, որը ցանկանում է ձեզ երջանկացնել, չատ երջանկացնել, ցանկանում է ձեզ զոհաբերել ամբողջ իր կեանքը, բայց չի համարձակուել ձեզ ուղղակի խոստովանուել իր սէրը, վախենալով որ դուք նրան կը յուսահատեցնէք։

Երբ խօսում էր Պ. Թուլյասը Օր. Ամէլին նայում էր նրան կողքից, իր աչքերը աւելի փայլուն տեսք էին առնում և մի ինչ որ խորամանկ միտք լուսաւորում էր նրա դէմքը։

— Ի՞նչու համար պիտի նրան յուսահատեցնի Պ. Իւրպէն, հարցրեց նա։

— Զը գիտեմ... բարեկամս անկասկած մտածում էր աւելի լաւ է որ ձեզանից ուղղակի չը լսէր իրեն ուրախութիւն և կամ թէ դժբախտութիւն բերող բառերը...։

— Ձշմարի՞տ, դէ՛հ լաւ, ես էլ ձեզ յանձնարարում եմ ասել այն պարոնին, որի պատկամաքերն էք, որ իր դիմումը սիրով կ'ընդունուէր եթէ ինքը անձամբ կատարէր այդ։

Եւ մի չքնաղ ժպիտ դէմքին, Օր. Ամէլին աւելացրեց, դլուխը բարձրացրեց և նայեցաւ Պ. Թուլյասի դէմքին։

— Ինչպէս դուք գիտէք, Պ. Թուլյաս, ես ամուսնացած չեմ։ Ամերիկեան ամուսնութիւնը ինձ չատ դուր չի գալիս։ Ամերիկեան ամուսնութիւնը ինձ թուում է թէ ամենաանբարոյական բանն է։ Ես ինձ համար ուզում եմ ունենալ մի ազնիւ, հաստատակամ, հաստատուն մի նշան ամուսնանալու համար։ Ես ուզում եմ ունենալ մի նշան որ ինձ ամենայն ինչ տայ

ԱՆԹԱՔԻՈՅԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՁՆՇՈՒՄԸ

ԹՍՈՐ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՀԱՍԱԾ Է

ԸՆՏՐՈՒԹԵՆԷ ՓԱԽՊՈՂՆԵՐԸ ԿԸ ՍՊԱՆՆՈՒԻՆ

Քիլիսէ կը հաղորդէ Անատոլու գործակալութիւնը.—

Սուրիոյ խորհրդարանական ընտրութիւնները սկսելուն պէս, Անթաքիոյ և Իսքէնտէրունի խանութները ամբողջովին փակուեցան և ժողովուրդը ցուրս չելլէր տունէն։ Անթաքիոյ, Իսքէնտէրունի, Գրբքխանի և Ռէհանլի քաղաքապետական ժողովներու բոլոր թուրք անդամները ճնշումի ենթարկուած են տեղական իշխանութեանց կողմէ, որովհետեւ կը պնդեն թէ չպիտի կրնան ելեկտրական զրկել Սուրիոյ խորհրդարանին։ Այս ճնշումին վրայ, բոլորը հրաժարեցան իրենց պաշտօնէն։ Տեսնելով որ ժողովուրդը վճռապէս որոշած է չմասնակցիլ ընտրութեանց և միացեալ ճակատ կազմած է, տեղական իշխանութիւնը ոստիկանական և ոստիկան-զինուորներու նոր ուժեր բերել տուած է, անդորրութիւնը պահպանելու պատրուակով։ Այս ուժերը կը պտտին գիւղերը և աւաններ ու կ'ահաբեկեն ժողովուրդը։ Սպառնալիքով ապահովելու համար թուրքերու մասնակցութիւնը ընտրութեանց, Սանճաքի թուրքերու պարտքի խնդիրը առաջ կը քշեն և այս պատճառաւ ձերբակալուած են բազմաթիւ թուրքեր։

ԱՆԼՈՒՐ ՎԱՅՐԱԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Սանճակէ ստացուած լուրերու համաձայն, մաս մը հայեր, Անթաքիոյ օրթոտոքս յոյները, ալէվիներուն մեծամասնութիւնը և ընդհանրապէս Անթաքիոյ ժողովուրդին հարիւրին 90ը չեն մասնակցիր ընտրութեանց։

Զինեալ ոստիկան-զինուորները խմբովին կը պտտին գիւղերը և ծեծով ու ճնշումի ամէն միջոցով կ'ահաբեկեն գիւղացիները, կան այնպիսիներ, որոնք քուէտուփին առջեւ բերուած են թեւերը չուառով կապուած վիճակով։ Այս ձեւով բռնի բերուածներուն մէջ գտնուած են նաեւ թուրքիա փախչիլ ուզողներ, բայց անոնց եւեւէն կրակած և սպաննած են։

*** Զէրքէզներն ալ որոշած են չի մասնակցիլ ընտրութեանց։

*** Անթաքիոյ «եէնի կիւն» թերթը փակուած է Ֆրանսական քոմիսէրի պատուիրակ Տօրիոյի կողմէ։ Շատ մը թուրքեր աքսորուած են։ Բազմաթիւ անձեր ալ չկարենալով դիմանալ խժդժութեանց հեռացած են երկրէն։ Իշխանութիւնները տեսնելով որ ժողովուրդը չի քուէարկեր, ընտրական պայմանաժամը երկարաձգած են։

ԱՆԹԱՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԴԱՏԱԽԱԶԸ ՄԵՌԱՒ

Խառնակութեան մը ընթացքին մեռած է Անթաքիոյ ընդհ. դատախազը, որ ընտրութեանց կը միջամտէր և գրգռութիւն կը կատարէր։

ՁԷՆՔՈՎ՝ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ

Կիրակի օր որ ընտրութեանց վերջին օրն էր, շարունակ Ֆրանսական սաւառնակներ թռած են Անթաքիոյ վերև և սպառնացածեն ժողովուրդին։ Ընտրական շրջանակները հեռաձայնով կապուած են զօրանոցին, իսկ մինարէներուն վրայ գնդացիրներ զետեղուած են։ Աքսորի որոշման դէմ բողոքի հեռագիրներ ղրկուած են Ազգաժողովին և Թուրքիոյ ու Ֆրանսայի նախարարութեանց։ Ալիվէներն ալ մասնակցած են բողոքին։ Աքսորուածներուն մէջ կան նաեւ Քըրբխանի ոստիկան—զինուորներ։ Հրամանատար ճէմիլ և «Եէնի կիւն»ի խմբագիրներէն Սէլիմ Պէլէնկ։ Այս վերջինը ոակայն աքսորի որոշումէն առաջ Ատանա անցած էր։ Թուրքիա փախած է նաեւ այդ թերթին խմբագրապետը՝ Շուքրի Պալճը։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ

Անգարա հասած է պատասխանը զոր Ֆրանսա տուած է Իսկէնտէրունի կողմէ իրեն յանձնուած ծանուցագրին։ Արտաքին գործավարը արագօրէն կը պատրաստէ մեր պատասխանը։ Կ'ըսուի թէ կառավարութիւնը «Սպիտակ գիրքով» մը պիտի հրատարակէ թէ՝ Ֆրանսական ծանուցագիրը և թէ՝ մեր պատասխանը։

ՄԱՐԶԱՇԽԱՐՀ

ՆՈՐ ՕԴԱՆԱՒԵՐՈՒ ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԻՒՆԸ

Նախընթաց օր Իսթանպուլի, Իզմիրի ու Ատափազարի մէջ տեղի ունեցաւ անուանակոչութիւնը այն 18 օդանաւերուն որոնք յիշեալ քաղաքներու բնակիչներուն կողմէ նուիրուած են բանակին։

Այս օդանաւերէն 9ը կը նուիրէ Իսթանպուլ, 8ը Իզմիր և մէկը Ատափազար։

Քաղաքիս մէջ անուանակոչութեան հանդէսը տեղի ունեցաւ կէսօրին Եէշիլգիւղի մէջ, ի ներկայութեան բազմաթիւ անձնաւորութեանց։

Օդանաւային գաւտին մէջ, Օդանաւային Միութեան Ֆաթիհի ճիւղի նախագահ Պ. Իսմայիլ Հաքքը և ձէվայէտտին Ֆազըլ ջերմ ճառեր արտասանեցին ի նպաստ օդանաւորդութեան։ Ինը օդանաւերէն իւրաքանչիւրին անուններ դրուեցան։

Յետոյ օդանաւերը սաւառնեցան քաղաքին վերեւ զոյնզոյն թուղթիկներ արձակելով։ Այս թուղթիկները կը խօսին ազգային սաւառնարդութիւնը զօրացնելու անհրաժեշտութեան մասին։

Կուսակալի օգնականը իւրաքանչիւր օդանաւի նաւուղիին և մեքենավարին մէյմէկ գեղեցիկ գորգ նուիրեց։

Իզմիրի և Ատափազարի մէջ ալ նմանօրինակ հանդիսութիւններ տեղի ունեցան։

ՊԱՀԱՊԱՆՆԵՐԸ պատրաստուած նոր օրինագծով մը պետութեան կողմէ որոշ թոչակ մը պիտի ստանան, պետական միւս պաշտօնեաներու նման։ Ինչպէս յայտնի է ցարդ ժողովուրդէն կը սաանային իրենց վարձը։

ՆԵՐՍԷՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ՊԱՏԱՐԱԳԸ

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, կիրակի օր յիշատակի հանդիսաւոր պատարագ և հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ հոգելոյս Վարժապետեան Ներսէս Պատրիարքի համար։

Ներկայ էին Ազգ. մարմիններու ներկայացուցիչներ, կեդրոնականի շրջանաւարտներ և մեծ Պատրիարքին յիշատակը յարգողներ։

Այս առթիւ քարոզեց Ս. Պատրիարքը և ներբողը ըրաւ ազգտնուէր և կրթասէր Պատրիարքին կեանքին ու գործունէութեանը։

Ս. քարոզիչը վերջացուց իր քարոզը, մաղթանքներ ընելով Աթաթիւրքի արեւշատութեան և Թուրք Հանրապետութեան բարգաւաճումին համար։

ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ

ՄԱԼԹԱ ՄԵԿՆԵՑԱՒ

Նաւատորմը երէկ առաւօտ Մալթա մեկնեցաւ, ընդհ. սպայակոյտի պետ մարաջախտ Ֆէվզի Զաքմաքի կողմէ աչքէ անցուելէ յետոյ։ Ագայի և Շիրքէթի երկու չոգենաւերը հասարակութեան տրամադրութեան ներքեւ դրուած էին։ Ստուար ամբոխ մը օգտուելով այս առիթէն, մօտէն հետեւեցաւ նաւատորմին մեկնումին, որու այս այցելութիւնը անգամ մը եւս ի վեր կը հանէ թուրքանգլիական գործակցութիւնը և բարեկամութիւնը։

Ամբոխը, իր տրամադրութեան ներքեւ դրուած երկու չոգենաւերով հետեւեցաւ նաւատորմին մինչեւ Եէշիլգիւղի բացերը։

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

ՆՈՐ ՇԻՇԼԻԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒՆ

Կիրակի օր, 8 Նոյմ., մեծամասնութիւն գոյացած չըլլալով, Միութեանս տարեկան ընդհ. ժողովը կը կրկնուի մեր հաւաքատեղիին մէջ 22 Նոյ. կիրակի, ժամը ճիշդ 9ին։

Ներքին կանոնագրին տրամադրութեան համաձայն, այս անգամ ներկաներուն թիւը մեծամասնութիւն համարուելով ժողովը կը բացուի։

ՄԱՑՐ ԴԻՒՑՆԻ
ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱԺՇՏԱՆՈՑԻ Ա. ՆԻԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ամբողջութեամբ Պէթհովէնի գործերուն նուիրուած

Տեղի կ'ունենայ 17 Նոյ. Գշ. գիշեր ժամը 21ին

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Ղեկավար ՍԷՑՑԷՏՏԻՆ ԱՍԱԼ
Սոլիստ՝ ԼԻՒՕ ԱՄՍԸ

Տոմսերը.—75 - 50 ղրշ., օթեակ 3—4 ոսկի, ուսանողները 25 ղրշ.

հետ խաղալու պէտք ունին։ Գրիգորիկ նախորդ խաղերէն աւելի լաւ էր։

*** Թաքսիմի Սթատին մէջ, լիկի մրցումին, Կալաթա Սփոռի Ա. կազմը 2-1ով յաղթեց Թ. Ե.Ե. Գուրթուլուշի Ա. կազմին։

ՄԱՐԶԱՍԷՐ

ԹՕՔԱԹԼԸԻ

ՊԷՅՕՂԼՈՒԻ ՄԱՍՆԱՃԻՂԸ ՎԵՐԱԲԱՑՐԻԱՆ

ԹՕՔԱԹԼԸ

Հանրածանօթ հաստատութեան Պէյօղլուի մասնաճիւղը վերաբացուած է

ՓԱԹԻՍԸՐԻԻ ԵՒ ՇԱՔԱՐԷՂԷՆԻ

Ճիւղին մասնաւոր խնամք տարուած է նոր կազմակերպութեամբ մը և օժանդակութեամբ Իսթանպուլի ամենակարող վարպետներու։

ՀԱՐՍՆԻՔԻ ԵՒ ՆՇԱՆՏՈՒՔԻ

Ցանձնարարութիւններ մասնաւոր խնամքով կը կատարուին։ ՇԱՇԱՐԱՆԻ բաժինին մէջ համեղ կերակուրներ և ըմպելի։ ՓԱԼԱՍՅԱՆԻ ծանօթ երգչախումբը կը նուագէ ամէն իրիկուն։

ՄՈՒԹՏԱԿՆԵՐ

ԵՓՐԵՄ մուչտակներու վաճառատունը (ՉԱՐԵՀ ԽՕՐԱՍԱՆՑԵԱՆ,) իր յարգելի յաճախորդներուն կը ծանուցանէ թէ մասնաւորաբար պաշտօնի կոչած է Վիեննացի Վարպետ—Զեւոդ մը (մէթր—քուփէօր) որ կրնայ գոհացուցում տալ ամէնէն գժուարահաճ հաճախներուն։

Ինչպէս միշտ, ամէն տեսակ մուչտակներ, առաջնակարգ տեսակէ և ամէն տեղէ աւելի նպաստաւոր գիներով։

ՍԱՐԱՅ սինէման կը ներկայացնէ

Պատերազմէն առաջ Ռուսիոյ մէջ Ցարական վերջին շրջանէն առնուած հոյակապ գլուխ գործոց մը

ՎՕԼԿԱ ԲՈՑԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ֆրանսերէն մեծ ֆիլմը

Գլխաւոր դերակատարներն են՝ Տանիէլ Տարիէօ, Ալպէր Փրէժան
Նաթալի Քօվանքօ։ Ինքիժինոֆ և Տօնի քաղաքներ

Ցաւելուածաբար՝ Ֆօքս Ժուռնալ

ՍԱՔԱՐԻԱ (նախկին Էլիամպրա)

ՍԻՆԷՄԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

ԿԱՊՈՅՏ ՎԱԼՍԵՐ

Գունաւոր չքեղ ֆիլմը որուն այնքան կը սպասուէր

Դերակատարներ՝ ՍԹԷՖԻ ՏԻՒՆԱ գրաւիչ աստղը
ՉԱՐԼԻ ԳՕԼԻՆՕ Նիւ Եօրքի գեղեցիկ պարողը

Երաժշտութիւն, պարեր... և գեղեցիկ նիւթ մը։

Ցաջողութեան և գեղեցիկ ֆիլմերու մրցանակը միշտ

ՄՕՏԷՐՆ Սինէմաինն է

որ կը խլէ և որ նոյնպէս այս շաբթուան համար բացառիկ յայտագիր մը ընտրած է

ԱՆՆԱ ՔԱՐԷՆԻՆ

Թոլսթոյի գլուխ գործոցը, սիրուած դերասանուհի Կրէթա Կարպոյի մասնակցութեամբ եւ

ՔԱՋ ՁԻԱՒՈՐԸ

ՄՈՒՏՔ 15 ՂՐՈՒՇ

ՀԱՆԳՍՏԱԲՈՒԺՈՒՄ

ԱԼՖՐԷԶ ՀԸՔՕԼԻ

Թէ ան պիտի սիրէր Թօնինօն, ուրիշ հարց մըն էր։ Մուարա կասկածներ ունէր։ Դէպքը արդարացուց այս կասկածները։ Ճօն սկսաւ բողոքել երբ իմացաւ թէ ճաշի հիւր մը հրաւիրած էր։ Իրենց առաջին դիշերը — ի՛նչպէս կրնար։ Ձայնը կը դողդողար — սիւքի մը մէջ մուչտակ։ Մուարա ստիպուեցաւ մաիկ ընել զգացումներու պոռթկումներ։ Բայց վերջապէս, երբ ճաշի ժամը հասաւ, Ճօն հոգեւզումը փակեց և կրկին խուզարկու-ուսանողը եղաւ։ Խելացի կերպով հարցուփորձելով, պարզուրէն նրբամիտ, Ճօն Թօնինոյի ուղղեց Իտալիոյ մէջ պատահածներուն մասին թեր ու դէմ հարցումներ։ Ի՞նչ էր իսկական քաղաքական վիճակը։ Նոր դաստիարակչական սիստէմը ի՞նչպէս կը գործէր։ Ժողովուրդը ի՞նչ կը խորհէր բարենորոգուած պատժական կանոնագրին մասին։ Բոլոր այս խնդիրներուն, անշուշտ, Թօնինոն նուազ տեղեակ էր քան հարցուփորձ ընողը։ Իրեն ծանօթ Իտալիան իր բարեկամներուն և իր ընտանիքին ծանօթ Իտալիան էր. խանութները, սրճարանները, կիները և օրուան հացի կսիւը։ Պատմական և ոչ-անձնական Իտալիան որու մասին Ճօն այնքան խելացիօրէն ուսումնասիրութիւններ ըրած էր բարձր թերթերու մէջ, բացարձակապէս անծանօթ էր իրեն։ Ճօնի ուղղած հարցումներուն Թօնինոյի տուած պատասխանները տղայական և անմիտ էին։ Մուարա նստած մտիկ ըրաւ, դժբաղդ և լուռ։

— Ի՞նչ կրնաք գտնել այդ ապրածին մէջ, հարցուց Ճօն երբ Թօնինօ մեկնեցաւ։ Բոլորովին ոչ-հետաքրքրական տիպար մըն է։

Մուարա պատասխան չի տուաւ։

Լռութիւն մը տիրեց։ Ճօն յանկարծ վառեց իր գուրգուրան, պաչտպանող, ցանկութեամբ լեցուն ժպիտը։

— Անկողին երթալու ժամն է, սիրականս, ըսաւ։

Մուարա վեր նայեցաւ և տեսաւ անոր աչքերուն մէջ իրեն շատ ծանօթ և շատ սարսռազդեցիկ նայուածքը։

— Սիրելի՛ս, կրկնեց Ճօն, և իր մէջ չուզեն ալ արթնցաւ։ կարծես։ Թեւերը անցուց Մուարայի մարմնին շուրջ և ծռեցաւ համբուրելու համար անոր դէմքը։ Մուարա գողդողաց,— բայց անպաչտպան, անխօս մանուկի մը նման, չէր գիտեր թէ ինչպէս և ուր պէտք էր փախիլ։ Ճօն առաջնորդեց զինքը ննջասենեակ։

Երբ ամուսինը թողուց զինքը, Մուարա երկար ժամանակ անքուն մնաց, յիշելով անոր տաք, դպչելու վերաբերումը որ կարծես ժամանակի ընթացքին կ'աւելնար, կը սաստկանար։ Վերջապէս քունը եկաւ ազատել զինքը։

Սինեոր Պարճիոնի, իբր հնախօս որոշապէս չատ «հետաքրքրական» անձ մըն էր։

— Մահու չափ տաղտկացուցիչ է, գոչեց Մուարա, երբ, հետեւեալ օրը ամուսինը առաջարկեց երթալ տեսնել զայն։

— Ա՛խ, այդ ձա՛յնը... եւ այդ անդադրում խօսակցութի՛ւնը.. հապա այդ մօրո՞ւքը և այդ կի՛նը...

Ճօն բարկութեամբ լեցուեցաւ։

— Տղայ մի՛ ըլլար, պոռթկաց յանկարծ, մոռնալով թէ որքան կ'ախորժէր անոր տղայականութենէն երբ իր զուարճութիւններուն և գործին արգելք չէր ան։ Եւ յետոյ, պնդեց ան, հաւանաբար չի կայ ապրող էակ մը որ աւելի ծանօթ ըլլայ հին դարերու Թոսքանիին։

Եւ սակայն, հակառակ հին դարերուն Թոսքանիին, Ճօն ստիպուեցաւ իր այցելութիւնը առանձին տալ։ Շատ օգտաշատ ժամ մը անցուց, խօսակցելով վիպային ճարտարարուեստի և Սպարթայի թագաւորներուն մասին։ Բայց ճիշդ մեկնելէն առաջ, խօսակցութիւնը ձեւով մը տարբեր նիւթի մը վրայ դարձաւ. Թօնինոյի անունը յիշուեցաւ, իբր թէ դիպուածաւ. տիկինն էր որ անպայման ուզեց յիշել զայն։ Ամուսինը ընդվզեցաւ և ըսաւ թէ տգիտութիւնը երանութիւն էր։ Բայց Սինիորա Պարճիոնի կը սիրէր գայթակղութիւնը. մինչեւ տարիքով, տգեղ, նախանձոտ էր և լեցուած տեսակ մը կրօնական ցասումով՝ երիտասարդ կնոջ և կեղծ համակրանքով՝ հաւանաբար խաբուած ամուսինին հանդէպ։ (Շար.)

ԼՈՅԴ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՏԱԼՄԱՑԻԱ

Դշ., 18 Նոյ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոսթանցա։ Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ։

ՔԻՐԻՆԱԼ

Եշ. 19 Նոյեմ. ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ԻԶԷՕ

Եշ., 19 Նոյմ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոսթանցա, Օտեսա, Պաթում, Տրապիզոն, Սամսոն, Վառնա, Պուրկազ։

ԱԼՊԱՆՕ

Շբ. 21 Նոյմ. ժամը 17ին դէպի Սելանիկ, Միտիլլի, Իզմիր, Փիրէ, Փաթրաս, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ԳԱՄԲԻՏՕՑԼԻՕ

Բշ., 23 Նոյմ. ժամը 12ին դէպի Իզմիր, Սելանիկ, Փիրէա, Փաթրաս, Նափոլի, Մարսիլիա, Շենովա։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյտ Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալութեան. Մէրքէզ. Ըլխըմ խան, Կալաթա, Թէլէֆոն 44877 8 9 և կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Սէրայ թէլ. 44656։

Գործակալութիւնս հոլանտական շոգենաւային ընկերութեան միջոցաւ եւ կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է, «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներու» համար ապրանքներ ընդունիլ և փոխարէն ուղղակի քօնոսոմանտայ։

DEUTSCHE LEVANTE LINIE
G. M. B. H.
HAMBURG
Deutsche Levante-Linie Hamburg A.G, Hamburg.
Ati'es Levante - Linie A.G. Bremen

Կանոնաւոր երթեւեկ Համպուրկի, Պրէմի, Անվերսի, Պոլսոյ Սեւ ծովու միջեւ և վերադարձ, Համպուրկէն, Պրէմէնէն, Անվէրսէն, և Պոլիս ապասուած շոգենաւեր։

Morea այժմ Պոլսոյ մէջ
Macedonia «
Մօտակայ մեկնումներ դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոսթանցա
Macedonia Նոյմ. 22ին
Մօտակայ մեկնումներ Պոլսէն դէպի Համպուրկ Պրէմ, Անվէրս և Ռոթէրտամ
Morea բեռ կ'առնէ Նոյ. 17ին
Milos բեռ կ'առնէ Նոյ. 22—23ին

ՕԴԱՑԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ «ԿՐԱՖ ՑԷՓԷԼԻՆՈՎ»

Ուղղակի քօնէսմանտներ և ճամբու ասմանակներ, աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

Աւելի կարգի տեղեկութեանց համար դիմել Ցէօյչ Լէվանթ Լինիի Թուրքիոյ շոգենաւային գործակալութեան Գալաթիա, Յովակիան խան, հեռ. 40319։—40764

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, մաքսատան դէմը։ Խիւտավէնտիկեար խան, Թէլէֆոն 44792։
«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Ռոթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Gan mades	բեռ կ'առնէ	9—14 Նոյ.
Hercules	»	16—20 Նոյ.
Trajanus	»	21 - 28 Նոյ.
Hermes	»	26—30 Նոյ.

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հռենոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Hercules	Նոյ. 9ին
Tiberius	Նոյ. 19 ին
hermes	Նոյ. 26ին
Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում	
Satirnus	Նոյ. 11ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եոքոհամայի, Քօպի, Տէյրէնի, Զինկթաոյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկաբուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բոսթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ։

Գիրէոն, Մարսիլիա, Պարչէլոնա, Վալէնսիա, Լիվրբուլ և Կըլասքօ։

Lima Maru	Նոյ. 12ի՝
Toyooko »	Դեկտ. 18ին

Compagnia Italiano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Զրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակամներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ։

Հարիւրին 5 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ Կալաթա, Խիւտավէնտիկեար խան,

Ընկերութիւնը որ Սիթի ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ

Քիմական Ընթերցարան 30 դրս.
Բարի Լոյս Ընթերց. Ա. տարի 35 դրս.
» Ընթերց. Բ. տարի 40 դրս.
» » Գ. Դ. տարի 75 դրս.

ԴԻՄԵԼ
ՄԻԱԿ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԵՂԻՆ
Յ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
Անգարա Ճատէսի Էյչիտ էֆ խան թիւ 14

PASTIL FOR PASTIL FOR PASTIL FOR PASTIL FOR PASTIL FOR

ԲԱՍԹԻԼ ՖՕՌ
ԳՈՐԾԱԾՈՂՆԵՐԸ

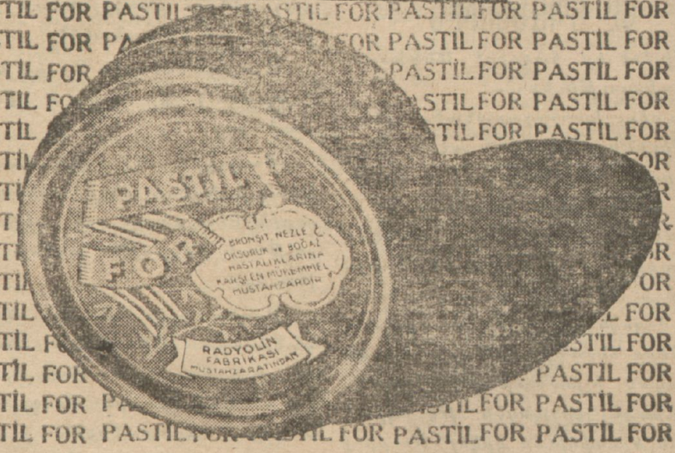

Պոլսոյ Քաղաքապետական թատրոն

ՏՐԱՄԻ ԲԱԺԻՆԸ ԹԷՓԷՊԱՇԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ
Այս գիշերը ժամը 20ին
Այսաք թագրմը արուսբնտա
ՕՓԷՐԷԹԻ ԲԱԺԻՆԸ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ
ՎԱՂԸ Գիշեր ժամը 20.30ին
Մաոմարա

ՌԱՏԻՕԼԻՆ

Անքուն անցուցած գիշերները

Մի՛ մոռնաք միշտ քանի մը քաշէ կՌԻՓԻՆ պահելու համար տան մէջ, գործածելու համար գիշերը յանկարծ բռնեն ակռայի և գլխու ցաւերը, առանց սիրտին դպչելու և ստամոքսին երիկամները յոգնեցնելու։

Պայանը այնքան գոն է ՌԱՏԻՕԼԻՆԻՆ որ չի կրնար ուրիշ ոեւէ ակռայի խիւս գործածել։ Եթէ կ'ուզէք ունենալ մարգարիտի նման ճերմակ, փայլուն, գեղեցիկ և առողջ ակռաներ, զուք ալ միշտ ՌԱՏԻՕԼԻՆ գործածեցէք մի մոռնաք որ հարկ է օրական երկու անգամ, առտու և իրիկուն, խոզանակել ձեր ակռաները։

GRiPiN

RADYOLiN

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԼԹ

ՈՃԻՐԻՆ ՍՈՒՏՈՒՆ

Եթէ թագաւորին պալատը յարձակումով գրաւուելու ըլլար, տասներկու պահակները տեղերնուն պիտի չշարժէին անգամ։ Զպիտի լսէին կռիւին աղմուկը .. իրարու ձայնը իսկ չէին կրնար լսել։

— Օ՛ն, ըսաւ յանկարծ Պուա-Ռիտոն առտուան ժամը երկուքին ատենները, ասիկա պէտք է վերջանայ։

— Ի՞նչ բան պիտի վերջանա՛յ, մռլտաց գինովմը։

— Խնդա՛լը, ըսաւ Պուա-Ռիտոն Ու տեղանին վրայ իւրաքանչիւրին առջեւ պզտիկ գաւաթներու մէջ դրուած արծաթն ու ոսկին իրար խառնելով, անոնք ամէնքը մէկ իր քսակին մէջ դրաւ, ապչած ու ցաւագին վիճակի մէջ թողլով խեղճերը, որոնք տեսան ա՛յն-ջան գեղեցիկ ոսկեզօծ երազի մը փախչիլը։ Հիմա առաջուընէ աւելի աղքատ էին, որովհետեւ Պուա-Ռիտոն հեռը տարած էր ո՛չ միայն իր տուած ոսկիները, այլ և իրենց մանրուք զրամներն ալ։

— Ամբողջ այս հարստութիւնը այս անպիտաններուն թողո՛ւլ, ինչպէս կ'ուզէր թագուհին, կ'սէր ինքնիրեն Պուա-Ռիտոն հեգնական։ Օ՜հ, թագուհին չատ կը վախնայ չուներէն։ Բայց ես ասոնց բերանը կնգցի։

Այս կերպով վերջացաւ տիար Պուա-Ռիտոնի սարքած խաղը։

Այս բոլորին հետեւութիւնը սա՝ եղաւ որ Քուրթէօզ, կին, Աքաս և Օքրթոնվիլ կրցան գործել գիւրութեամբ և առանց ընդմիջուելու վախը ունենալու։

Գործերնին դիւրացած էր։ Ակէ զատ Սէն-Բոլ ապարանքի չրջականները փողոցին մէկ անկիւնը կըսպասէր դեսպակ մը, բաւականաչափ պահակ զինուորներու հետ։ Ատիկա Օռէթին համար էր։

Արդ, Ժան սան Բէօրի չորս մարդիկը Սէն-Բոլ ապարանքը մտան։ Ինչպէս տեսանք, անոնք գերագրուած էին Թիպօ լը Բուանկերի գինիներէն։ Ուրախ զուարթ քալեցին դէպի թագաւորին պալատը։

Պալատ հասած ատենին վարանեցան սակայն կը վախնային որ մարդերու խմբակի մը պիտի հանդիպին, որոնք ազդանշանը պիտի տան, որուն հետեւանքով զնտան կամ կախաղան պիտի տարուին։

Մինչ մեծ դրան առջեւ իրարու հետ կը խորհրդակցէին, ստուէր մը զատուեցաւ պատէն և մինչեւ իրենք առջեւցաւ—մէկը՝ որ սև վերարկուի մը ծալքերուն տակ կը ծածկուէր։ Ու այդ մէկը պարզապէս ըսաւ իրենց.

— Ետեւէս եկէք, ձեզի պիտի առաջնորդեմ։

Դողդողջուն, խոնարհեցան, ու մէկ չարժումով հանեցին իրենց դաշոյնները։ կարծես այդ միսկ արարածին ներկայութիւնը սպանութեան մտածումներ ներշնչէր իրենց։

Անիկա Իզապո տը Պավիէռ թագուհին էր...։

Թագուհին առջեւէն քալեց։ Երկար ու մութ նրբանցքներէ, իրար սեղմուած, ակռանին սեղմած, հետեւեցան անոր։ Իզապօ ի վերջոյ կանգ առաւ դրան մը առջեւ և ըսաւ.

— Այստե՛ղ է։ Պէտք է ներս մտնել առանց աղմուկ հանելու։

Օքրթոնվիլ դրան ճեղքին մէջ խօթեց իր դաշոյնը և ճնչեց։ Դաշոյնի չեղբը կոտրեցաւ ամբողջովին։

Օքրթոնվիլ յիշոց մը թնդալով ետ քաշուեցաւ։

— Լուսի՛ն, ըսաւ թագուհին։ Կոտրած դաշոյնով, Քուրթէօզ փորձեց դարձնել կղպանքը։ Բայց այս վերջինը զիմադրեց, ինչպէս ըրած էր դուռը։ Քուրթէօզ կատղած՝ ոգեկոչեց Պապը սատանան, սուրբերը։

— Լուսի՛ն, ըսաւ թագուհին։

Այն ատեն Կին և Աքաս ուսերնին դրան կոթնցուցին։ Շառաչիւն մը լսուեցաւ։ Դուռը քիչ մը բացուեցաւ։

Քուրթէօզ և Օքրթոնվիլ ոգնութեան փութացին։ Մկաններնին պրկուած, քունքերնուն երակները ուռած, չորսը մէկ կը չարունակէին հրել դուռը։

Դուռը ճռնչեց։ Կարծես թէ կ'ուզէր մատնել ոճագործը։ Սուսերամարտիկները անհամբեր էին և մարդասպանութեան ախորժակը զիրենք կը չարչարէր։

—Ո՞վ է ան... գոչեց ներսէն խիստ ձայն մը։

— Լուսի՛ն, ըսաւ թագուհին։

Զորս մարդիկը չարունակեցին հրել, առանց ձայն հանելու։

— Ի՞նչ կ'ուզէք, ըսաւ ձայնը։ Հեռացէ՛ք։

Մարդասպանները սկսան նախատինքներ մրթմրթալ։ Կ'ուզէին սպաննել։ Դուռը դարձեալ ճռնչեց։

— Զա՛ր սատանայ։ որոտաց ձայնը, այդքան նեղութիւն մի՛ քաշէք, ես կը բանամ դուռը։

(Շար.)